

Scriptieonderzoek Amsterdamse Familie School

Merel Massink | 25-06-2025 | Culture, Organization and Management aan de Vrije Universiteit Amsterdam

Inleiding

Dit onderzoek biedt waardevolle inzichten in het gedrag, de ervaringen en de sociale interacties van betrokkenen bij de Amsterdamse Familie School. De centrale vraag is hoe de Amsterdamse Familie School bijdraagt aan het bevorderen van gelijke kansen voor leerlingen in het basisonderwijs. Om dit te beantwoorden, is gekozen voor de theoretische lens van sociaal, cultureel en economisch kapitaal, die zowel ongelijkheid in stand kunnen houden als, met de juiste aanpak, gelijkheid kunnen bevorderen.

Methode van onderzoek

Het onderzoek is gebaseerd op een kwalitatieve etnografische aanpak. Gedurende drie maanden heeft een intensieve onderdompeling plaatsgevonden in het dagelijks leven van één Familieschool in Amsterdam-West, met bezoeken aan andere Familiescholen en met het meedenken met het ASKO Familieschool projectteam. Door middel van observaties en diepte-interviews met betrokkenen is een gedetailleerd beeld van de Familieschool verkregen.

Belangrijkste bevindingen

De resultaten tonen aan dat de Amsterdamse Familieschool een aanzienlijke bijdrage levert aan het creëren van gelijke kansen, met name door:

1. Vergroting van sociaal kapitaal

De Familieschool bouwt een sterk netwerk van relaties op tussen leerlingen, ouders en (onderwijs) professionals. Door gezamenlijke activiteiten worden de banden tussen thuis en school versterkt en leggen ouders onderling nieuwe contacten. Met een inclusieve aanpak en een laagdrempelig Familieservicepunt worden bestaande drempels tot sociale diensten verlaagd. Zo wordt de zogenaamde 'paradox van hulp' effectief doorbroken.

2. Versterking van het cultureel kapitaal

De Familieschool gaat actief in tegen de reproductie van ongelijkheid door de normen van de dominante klasse los te laten en de unieke kennis en identiteit van elk gezin te waarderen. Dit leidt tot een sterk gevoel van verbondenheid, wat de motivatie van leerlingen en ouders verhoogt. Bovendien helpt de Familieschool gezinnen actief te navigeren door complexe educatieve en bureaucratische systemen en verkleint het de kloof in cultureel kapitaal. Gratis naschoolse talentontwikkeling draagt hier ook aan bij.

3. Vermindering van economische ongelijkheid

Door het elimineren van financiële bijdragen voor activiteiten zorgt de Familieschool voor gelijke toegang voor alle leerlingen. Dit verlicht niet alleen de financiële druk op ouders, maar voorkomt ook dat ongelijkheden zichtbaar worden.

4. De Familieschoolcoördinator

De Familieschoolcoördinator is cruciaal voor het succes van het Familieschool initiatief en speelt een sleutelrol bij de uitvoering van de strategie. De coördinator behoudt de regie in de school en zorgt voor verbinding tussen kinderen, ouders, school en de partners uit de wijk. Met gerichte, bewuste stappen neemt de coördinator drempels en structurele verschillen in sociaal, cultureel en economisch kapitaal weg, en fungeert daarmee als de onmisbare spin in het web.

Conclusie

Het onderzoek laat zien dat de Familieschool daadwerkelijk een betekenisvol verschil maakt in het leven van leerlingen en hun gezinnen. De Amsterdamse Familieschool draagt bij aan gelijkheid door gerichte en holistische ondersteuning te bieden aan degenen die dit het hardst nodig hebben. Ook benadrukt het onderzoek echter dat systemische verandering en structurele financiering essentieel is om diepere, structurele ongelijkheden aan te pakken.